

Březolupské rody ve II. polovině 17. století

1. Úvod:

Přesně po roce plním „slib“ a v letošním čtvrtém čísle našeho obecního zpravodaje uveřejňuji další a již poslední článek o březolupských rodech, tentokráte ze vzdáleného století 17.

V tomto případě je již psaných materiálů poskrovnu a tak jsem vycházel zejména z tzv. Lánového rejstříku z let 1656-69, což je nejstarší soupis vlastníků půdy na Moravě a tedy i u nás v Březolupech. Dalším zdrojem byly zápisy z matrik narozených a oddaných (kde byly zaznamenávány i občané nemajetní) farnosti Bílovice z let 1690 - 1699, pod níž naše vesnice v té době patřila.

2. Nejrozšířenější rody v 17. století:

Nejdříve se zaměřím na rody, které patřily v obou informačních zdrojích mezi nejpočetnější. V této době ještě nebyla používána čísla popisná domů, která byla zavedena až roku 1771, tj. o více než sto let později, a proto není možné většinou jednotlivé rodiny úplně spolehlivě propojit směrem do budoucnosti.

V prvním seznamu uvedu rody, které byly zastoupeny v Lánovém rejstříku v roce 1669 více vlastníky půdy. Byly to tito: BOBOLÍK, LYSONĚK, PÁNEK, SVEC, SAMEK, JURÍČEK A POLÁCH. Zajímavostí je, že se v té době používalo spíše příjmení ve tvaru: Lysoňků, Pánků, Šveců apod.

Dále jsou v tomto soupisu již i další takřkajíc „starobřezolupské“ rody: BARTONÍK, ŠVENDA, BLAŽEK, BLAHA, HOFEREK A HUBÁČEK. Některé z nich se „udržely“ v Březolupech až do dnešních dnů, jiné pak „vymřely“ v době nedávno minulé.

Čtení lánového rejstříku není vůbec jednoduché, a proto nemám všechny údaje zatím spolehlivě ověřeny. V současné době si ho můžou zájemci prohlédnout na internetových stránkách Moravského Zemského archivu v Brně. Pro ilustraci připojuji úvodní část rejstříku pro Březolupy v originále.

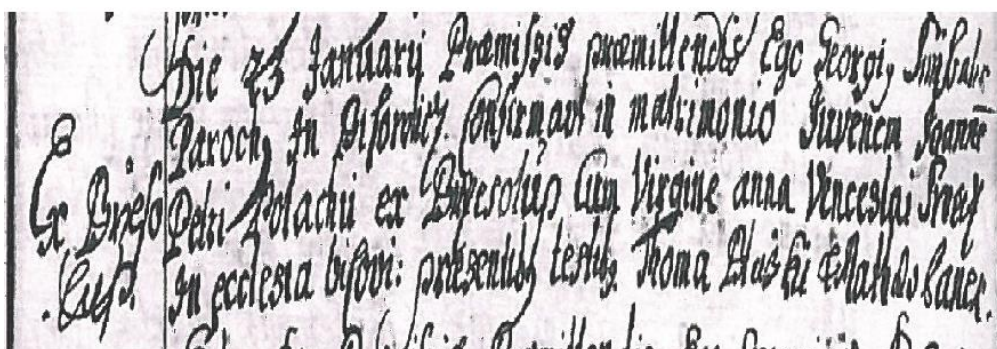
The image shows a handwritten manuscript page from the Lan register (Lánový rejstřík) for Březolupy. The page is written in a cursive script and contains a table with columns for names and numerical data. The title 'Březolup' is written in a large, decorative font at the top left. The table has several rows of data, with some entries circled in red ink. The columns are labeled 'Pr. klaf', 'Sec. klaf', and 'Dru. klaf'. The data in the table is as follows:

		Pr. klaf	Sec. klaf	Dru. klaf		
Jan Janek	0	17	27	28	77	-
Jan Janek	0	17	27	28	77	-
Mihala Janek	7	17	27	28	77	-

V následující tabulce jsou uvedeny rody, které žili v Březolupech ve větším počtu na samém konci 17. století v letech 1696 až 1699, nebo nebyly sice tak početné, ale jsou v obci rozšířeny až do dnešní doby. Využil jsem zde údajů zjištěných z matrik narozených a oddaných farnosti Bílovice:

rod	počet rodin 1696-99	jiný tvar příjmení
Bartoník	1	Bartoníček
Blaha	1	Blahušek
Blažek	3	
Bobolík	2	
Bolenoška	2	
Čižmář	2	Čižmařík
Dýšek	1	
Fusek	1	
Hoferek	2	
Hrabica	2	
Hubáček	2	
Kovář	3	
Krejčířík	2	
Lysoněk	1	
Otépka	1	
Polách	2	
Rozinek	2	
Vadas	2	
Zbytek	2	

Pro dokreslení uvádím latinský originál zápisu o svatbě občanů Březolup. Jana, syna Petra Polácha a Anny, dcery Václava Švece. Svatba se uskutečnila dne 23.1.1696 ve farním kostele v Bílovicích.

3. Zajímavé rody z let 1656-99:

Nejprve uvedu přehled největších vlastníků půdy v době vytvoření Lánového rejstříku, což byl tříčtvrtělánící. Ti vlastnili přibližně 14 hektarů půdy a byli to tito občané tehdejších Březolup: Václav NEČEKAL, Jan BOBOLÍK, Mikuláš BARTONÍK, Pavel HUBÁČEK, Jan JUŘÍČEK, Jan POLÁK a MATUŠÍK (u některých vlastníků byla uvedena pouze příjmení).

Pozdějším „drobením“ vlastnictví pozemků se již tak velcí vlastníci v Březolupech (ani v jiných vesnicích) většinou nevyskytovali. Například v dalším soupisu vlastníků, tzv. Tereziánském katastru z roku 1775 již byly v Březolupech největšími vlastníky polností jedenáct půllánků. Úplný seznam z roku 1775 je možné si přečíst například v knize „Kronika Březolupy do roku 1918“ (autorů Stigler, Kopal), vydané Obecním úřadem Březolupy roku 2001. Případní zájemci si můžou knihu i v současné době zakoupit na OÚ Březolupy.

Další příjmení ze 17. století již v průběhu pozdějších staletí z „rodové mapy“ Březolup zmizely v propadlišti dějin, ale myslím si, že si i přesto zaslouží malé připomenutí. Byly jimi například: KRCHŇÁK, MIKULA, ZIMOLKA, ŠVEC, MATYÁŠTÍK, DANĚK, BOLENOŠKA, PAVLŮ, MARTINŮ, BEČICA, ŘIBOVSKÝ, FRANCEK, MANDÍK, MEZÍRKA, POCHAB, ROZINEK, nebo ZBORNÍK.

4. Závěr:

Tímto končí čtvrté a poslední putování historií Březolupských rodů. Tentokrát jsem Vás seznámil s obyvateli naší obce v již poměrně hodně vzdáleném století sedmnáctém. Zjišťování informací bylo již velmi složité, jak můžete posoudit ve vložených ukázkách originálních textů. A zcela určitě bude možné na moji práci navázat a téma v budoucnosti ještě více probádat a rozšířit.

Samozřejmě, že rodů v naší obci za 318 let v období 1657 - 1975 bylo podstatně více, než jsem postupně vyjmenoval ve svých člancích. Zaměřil jsem se však zejména na rody v obci více zastoupené, nebo něčím zajímavé, samozřejmě mám ve své databázi i rody další. Informace o nich můžu sdělit případným zájemcům (stejně jako již několikrát v nedávné době) elektronicky po jejich dotazu zasláném na e-mailovou adresu: radek.berecka@seznam.cz, případně na osobní schůzce.

Tento článek, stejně jako i všechny ostatní s historickou tematikou, bude umístěn pro případné zájemce na internetové stránce obce Březolupy (www.brezolupy.cz) v záložce HISTORIE OBCE.

Článek zpracoval dne 28. 11. 2016 ing. Radek Berecka, kronikář obce Březolupy.

P.S. Přeji všem čtenářům pohodové sváteční dny koncem roku. Dále pak hodně zdraví, štěstí a klidu v novém roce označeném letopočtem 2017.